

Szczegółowe kryteria oceniania z religii w klasie III

Program: Komisja Wychowania KEP, *Z Bogiem w dorosłe życie* (nr AZ-3-01-18)

Podręcznik „W poszukiwaniu nadziei”

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
Dział I. Chrześcijańska odpowiedź	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie rozumie imion Boga; • nie potrafi uzasadnić potrzeby istnienia zasad moralnych; • nie wie, czym jest grzech; • nie wie, czym jest sumienie; • nie potrafi wyrecytować grzechów głównych z pamięci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wyjaśnia imiona Boga; • wymienia formy Bożego prawa moralnego (naturalne, objawione); • uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych; • podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności; • definiuje uzależnienie i podaje sposoby jego pokonania; • ocenia moralność przykładowych uczynków; • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo wynikające z braku formowania sumienia; • definiuje pojęcie grzechu; • wskazuje różnice pomiędzy grzechem śmiertelnym a grzechem powszednim; • bezbłędnie recytuje z pamięci grzechy główne, • opowiada swoimi słowami historię biblijną o przypisywaniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • wymienia przymioty Boga; • definiuje prawo moralne i łaskę Bożą jako niezbędną pomoc do zbawienia; • definiuje prawo naturalne; • definiuje chrześcijańską wizję wolności; • wymienia i definiuje tzw. grzechy cudze; • wymienia i charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynów ludzkich; • tłumaczy, dlaczego emocje nie podlegają ocenie moralnej; • wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia; • uzasadnia potrzebę nieustannej pracy nad własnym sumieniem; • opisuje naturę grzechu jako nieposłuszeństwa człowieka wobec Boga; • wylicza skutki grzechu śmiertelnego; • definiuje grzech przeciwko Duchowi Świętemu; • wymienia rodzaje grzechu przeciwko Duchowi Świętemu; • opisuje istotę grzechu pierwotnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • wymienia sposoby objawiania się Boga człowiekowi z miłości od stworzenia do pełni w Jezusie Chrystusie; • na podstawie przymiotów i imion Boga omawia obraz Boga; • potrafi zachęcić innych do poznawania i przyjęcia prawdy o „Bogu z nami”; • wymienia cechy prawa naturalnego; • wymienia cechy czynu (aktu) ludzkiego; • wyjaśnia, w jaki sposób okoliczności dokonania czynu mogą prowadzić do zmniejszenia za niego odpowiedzialności; • na wybranych przykładach tłumaczy, jak okoliczności zmieniają ocenę moralną czynu; • opisuje naturalne i nadprzyrodzone sposoby formowania sumienia; • wymienia znane mu podziały grzechów osobistych i katalogi grzechów; • znajduje środki zaradcze wobec wybranych przykładów grzechu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; • charakteryzuje obraz Boga, który wyłania się z Objawienia Bożego; • wskazuje sposoby bycia z Bogiem, który jest z człowiekiem. wyjaśnia zależności, jakie zachodzą pomiędzy różnymi rodzajami prawa moralnego; • rozpoznaje i klasyfikuje przykłady prawa moralnego; • wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością; • argumentuje konieczność istnienia wolności w życiu człowieka; • uzasadnia, dlaczego czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej; • wyjaśnia różnicę pomiędzy naturalnymi i nadprzyrodzonymi rodzajami sumienia; • wyjaśnia, na czym polega grzech cudzy, • samodzielnie formułuje propozycje zachęty do systematycznego korzystania z sakramentu pokuty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • dogłębnie analizuje poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą; • potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; • rozwiązuje dodatkowe zadania i problemy związane z przyswojonymi treściami.

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
		Jezusowi działania demonicznego.		przeciwko Duchowi Świętemu.		
Dział II. Nikt nie jest samotną wyspą	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie rozumie, że Bóg pragnie szczęścia dla człowieka; nie zna nazw cnót i nie wie, co to cnota; źle rozumie zjawisko władzy; nie zna zasad katolickiej nauki społecznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady niewłaściwego rozumienia szczęścia przez człowieka; wymienia cnoty Boskie i kardynalne; wskazuje na Boga jako źródło władzy; umie określić, jakie sytuacje są przeciw sprawiedliwości oraz zaburzają dobro wspólne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; podaje okoliczności wygłoszenia przez Jezusa 8 błogosławieństw; wymienia skutki dążenia do źle pojmowanego szczęścia; wyjaśnia znaczenie cnót Boskich i kardynalnych; wyjaśnia, czym jest władza; wymienia obowiązki chrześcijan wobec władzy państwowej i przełożonych; wyjaśnia, czym jest dobro wspólne; definiuje zasadę solidarności i pomocniczości; wymienia znaczenie sprawiedliwości w życiu człowieka oraz znaczenie dobra wspólnego i solidarności społecznej; wymienia sposoby realizowania w życiu codziennym sprawiedliwości i solidarności społecznej; wykazuje różnice między postępowaniem sprawiedliwym a niesprawiedliwym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; wyjaśnia, na czym polega konsumpcyjna i faryzejska wizja szczęścia; tłumaczy skutki zradkalizowania postawy unikania cierpienia przez człowieka; analizuje tekst biblijny za pomocą antytezy; wymienia sposoby nabywania cnót.; hierarchizuje cnoty; podaje przymioty chrześcijańskiego wymiaru władzy; tłumaczy, dlaczego władza pochodzi od Boga; na podstawie fragmentów Pisma Świętego wykazuje chrześcijański charakter władzy; definiuje działalność polityczno-społeczną jako dążenie do dobra wspólnego; podaje przykłady zastosowania zasad katolickiej nauki społecznej; podaje definicję cnoty sprawiedliwości z Katechizmu Kościoła Katolickiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; wymienia 8 błogosławieństw; analizuje związki pomiędzy cnotami Boskimi a kardynalnymi; potrafi zmotywować innych do nabywania cnót; określa fundamenty władzy opartej na zasadach życia społecznego; na podstawie przykładów ocenia, czy władza sprawowana jest w sposób prawowity; uzasadnia sytuację, w której ma prawo odmówić posłuszeństwa władzy; interpretuje stosunek Jezusa do władzy; podejmuje dyskusję na temat dobra wspólnego oraz zasad pomocniczości i solidarności; znajduje w Piśmie Świętym fragmenty, które związane są z ideą sprawiedliwości i solidarności społecznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; dogłębnie analizuje poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą; wykazuje się dodatkową wiedzą (nie poruszaną na lekcjach), dotyczącą poznanych treści potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; rozwiązuje dodatkowe zadania i problemy związane z przyswojonymi treściami.
Dział III. Wspólnota Kościoła	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie potrafi opowiedzieć o wniebowstąpieniu Jezusa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim jest Trójca Święta; definiuje, czym jest 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	<ul style="list-style-type: none"> nie zna pojęcia Trójcy Świętej; nie wie, czym jest Kościół; nie zna wydarzeń z życia Jezusa; nie potrafi wyjaśnić obecności Jezusa w Kościele; nie wie, czym jest powołanie nie wie, czym jest diecezja i nie potrafi wskazać swojej diecezji na mapie; nie rozumie, czym jest liturgia i nie zna znaczenia gestów i symboli w niej występujących; nie wie, czym jest rok liturgiczny; nie potrafi wymienić części Mszy Świętej; nie wie, dlaczego Jezus umarł na krzyżu; nie zna warunków godnego przyjęcia Komunii Świętej; nie wie, czym są sakramentalia; nie wie, jak się zachować podczas przyjmowania błogosławieństwa; nie zna modlitwy <i>Ojcze nasz</i>; nie wie, co to jest charyzmat. 	<ul style="list-style-type: none"> niebo; definiuje, czym jest Kościół; wyjaśnia różnicę pomiędzy Kościołem i kościołem; wymienia sytuacje ukazujące działanie Ducha Świętego w życiu Jezusa; wyjaśnia, co to jest powołanie; wskazuje swoją diecezję na mapie diecezji polskich; wymienia cechy Maryi i wskazuje ich znaczenie dla historii zbawienia; wyjaśnia, że Kościół może zmienić przykazania kościelne; wyjaśnia, kto, jak, kiedy i gdzie celebrowa liturgię; wymienia okresy roku liturgicznego; wymienia najważniejsze uroczystości i święta kościelne; dopasowuje kolor szat liturgicznych do uroczystości; potrafi określić okres liturgiczny na podstawie symboli obecnych w kościele; wymienia części Mszy Świętej; wymienia nazwy naczyń liturgicznych; tłumaczy powód śmierci Jezusa na krzyżu; 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o wniebowstąpieniu Jezusa; określa sposób obecności Chrystusa w Kościele; opowiada swoimi słowami o zesłaniu Ducha Świętego; uszeregowuje chronologicznie wydarzenia z życia Jezusa, w których uwidocznił się Duch Święty; wymienia i charakteryzuje drogi realizacji powołania; definiuje, czym jest diecezja; wyjaśnia, kto i w jaki sposób pomaga biskupowi w kierowaniu diecezją; podaje liczbę polskich diecezji; definiuje macierzyńską rolę Maryi wobec Kościoła i każdego wierzącego; wymienia i omawia przykazania kościelne; podaje definicję liturgii; wyjaśnia pojęcia tradycji liturgicznej i obrządku; wymienia obecnie używane w Kościele tradycje liturgiczne; porównuje ze sobą tradycje liturgiczne w Kościele; wyjaśnia istotę roku liturgicznego; wyjaśnia znaczenie kolorystyki szat liturgicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby działania Boga Trójjedynego; wyjaśnia znaczenie wniebowstąpienia Jezusa; wyjaśnia termin Ecclesia; podaje właściwości wspólnoty wierzących; tworzy pomysły na zaangażowanie się we wspólnotę Kościoła; podaje sposoby działania Ducha Świętego w sakramentach świętych; wymienia cechy ludu Bożego (kapłański, prorocki i królewski); podaje przykłady realizacji misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej w życiu Kościoła i chrześcijanina; wymienia stopnie święceń kapłańskich i charakteryzuje je; wyjaśnia, dlaczego w Kościele rzymskokatolickim kapłanami mogą być tylko mężczyźni; wymienia najważniejsze instytucje diecezjalne i wyjaśnia ich rolę; opowiada swoimi słowami o pierwszym polskim biskupstwie; na podstawie fragmentów z Pisma Świętego przedstawia rolę Maryi w dziele zbawienia; potrafi uzasadnić ważność przykazań 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje w Piśmie Świętym teksty mówiące o niebie i wniebowstąpieniu oraz Trójcy Świętej; interpretuje teksty biblijne dotyczące wniebowstąpienia; interpretuje obrazy o tematyce religijnej; analizuje utwór muzyczny o tematyce religijnej; wyszukuje informacje o działaniu Ducha Świętego w życiu świętych; charakteryzuje potrójną misję Chrystusa; znajduje w Piśmie Świętym fragmenty ukazujące misję kapłańską, prorocką i królewską Chrystusa; charakteryzuje zadania papieża, kapłanów, świeckich i osób konsekrowanych w Kościele; przyporządkowuje tytuły kościelne do funkcji; przedstawia najważniejsze fakty z historii swojej diecezji; analizuje, w jaki sposób wydarzenia budują lokalną tożsamość eklezjalną; tłumaczy relacje pomiędzy Kościołem rzymskim i diecezjami; podaje daty ustanowienia przykazań kościelnych; 	<ul style="list-style-type: none"> bardzo dobry; dogłębnie analizuje poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą; wykazuje się dodatkową wiedzą (nie poruszaną na lekcjach), dotyczącą poznanych treści potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; rozwiązuje dodatkowe zadania i problemy związane z przyswojonymi treściami.

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
		<p>miłość do grzeszników;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia warunki godnego przyjęcia Komunii Świętej; • potrafi przyjąć błogosławieństwo; • recytuje z pamięci Modlitwę Pańską; • wyjaśnia pojęcie charyzmatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia skutki Komunii sakramentalnej i duchowej; • argumentuje uczestnictwo w liturgii jako pogłębienie osobistej relacji z Jezusem i Kościołem; • wyjaśnia, że podczas każdej Eucharystii w sposób bezkrwawy dokonuje się ofiara Jezusa na krzyżu; • wyjaśnia, co to są sakramentalia; • wymienia rodzaje sakramentaliów; • wyjaśnia sens modlitwy; • opowiada historię Modlitwy Pańskiej; • wyjaśnia znaczenie słów: charyzmatyk, łaska. 	<p>kościelnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i tłumaczy postawy, gesty i symbole obecne w liturgii; • wymienia przyczyny trudności w przeżywaniu liturgii; • przedstawia znaczenie różnorodności liturgicznej w Kościele; • charakteryzuje poszczególne obrządki; • zaznacza na osi czasu okresy liturgiczne; • wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła; • rozpoznaje na zdjęciach naczynia liturgiczne i określa ich przeznaczenie; • porównuje Komunię sakramentalną i duchową; • wymienia konkretne przejawy miłości w codziennym życiu wypływające z Eucharystii; • wyjaśnia, kto może sprawować sakramentalia; • wymienia części pogrzebu; • określa rolę sakramentaliów w życiu chrześcijanina; • omawia strukturę Modlitwy Pańskiej i jej siedem prośb; • wymienia charyzmaty zwyczajne i nadzwyczajne; • podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstów z Pisma Świętego interpretuje przykazania kościelne; • argumentuje, dlaczego Kościół zmienił przykazania, wykazując ich aktualność; • znajduje sposoby przewycięzania trudności w przeżywaniu liturgii; • wyjaśnia specyfikę i znaczenie katolickich Kościołów wschodnich; • opisuje krótko historię powstawania układu roku liturgicznego; • interpretuje znaczenie poszczególnych elementów Mszy Świętej w przełożeniu na codzienne życie, • wymienia elementy liturgii Kościoła domowego i uzasadnia potrzebę jej sprawowania; • porównuje sakramenty z sakramentaliami; • potrafi ułożyć błogosławieństwo; • na przykładzie Modlitwy Pańskiej wskazuje cechy doskonałej modlitwy chrześcijańskiej; • interpretuje Modlitwę Pańską w kontekście przebaczenia; • analizuje skutki życia Modlitwą Pańską przez papieża Jana Pawła II; • przedstawia znaczenie 	

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
				<p>charyzmatyków z historii Kościoła;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cnoty niezbędne do rozwijania charyzmatów. 	<p>charyzmatów w życiu człowieka;</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia związek pomiędzy charyzmatem i urzędem w Kościele; znajduje fragmenty biblijne mówiące o charyzmatach. 	
Dział IV. „A bliźniego swego jak siebie samego”	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie zna przykazań Bożych, nie potrafi ich wymienić; nie umie wymienić grzechów przeciwko poszczególnym przykazaniom; nie potrafi rozpoznać na przykładach z dnia codziennego, które przykazanie Boże zostało w nich złamane; nie rozumie sensu istnienia zasad moralnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> recytuje z pamięci 10 przykazań Bożych; podaje przykłady postaw zagrażających jedności małżeńskiej; wymienia argumenty ukazujące wartość czystości w małżeństwie i przed jego zawarciem; wyjaśnia, dlaczego akty homoseksualne są grzeszne; opisuje, na czym polega czystość w relacjach i jej wartość; rozpoznaje wykroczenia przeciw przykazaniom na przykładach z życia codziennego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; wyjaśnia 10 przykazań Bożych; podaje przykłady grzechów przeciwko przykazaniom Bożym i przyporządkowuje je do nich; tworzy modlitwę dziękczynną za życie; wymienia elementy przysięgi małżeńskiej i wyjaśnia je; argumentuje za wartością małżeństwa sakramentalnego; wymienia rodzaje własności; przedstawia reguły postępowania wobec cudzej własności, także intelektualnej; podaje definicje prawdy i krzywoprzysięstwa; opisuje egzystencjalną wartość kierowania się prawdą. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; wymienia obowiązki dzieci wobec rodziców oraz rodziców wobec dzieci i wiąże je z czcią, jaka należy się Bogu; omawia obowiązki chrześcijan wobec przełożonych; wyjaśnia wartość przykazań Bożych; wyjaśnia, co to znaczy godność ludzka; wyjaśnia potrzebę ochrony każdego ludzkiego życia; umie uzasadnić wartość ludzkiego życia; definiuje pojęcia: aborcja, eutanazja; przedstawia sens seksualności w świetle doktryny chrześcijańskiej; potrafi wytłumaczyć prymat zasady powszechnego przeznaczenia dóbr nad własnością prywatną; porównuje rozumienie prawdy w Starym i Nowym Testamencie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry definiuje pojęcia: patriotyzm i nacjonalizm, wyjaśnia różnice pomiędzy nimi; w sposób twórczy wskazuje miejsca i sposób realizacji wartości patriotycznych; wymienia sposoby poszanowania życia i godności drugiego człowieka; wyjaśnia, na czym polega dzieło duchowej adopcji dziecka poczętego; samodzielnie formułuje przesłanie do osób popełniających wykroczenia przeciwko życiu i zdrowiu; potrafi wytłumaczyć, z czego wynika nauczanie Kościoła na temat homoseksualizmu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; dogłębnie analizuje poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą; wykazuje się dodatkową wiedzą (nie poruszaną na lekcjach), dotyczącą poznanych treści potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; rozwiązuje dodatkowe zadania i problemy związane z przyswojonymi treściami.

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
				<ul style="list-style-type: none"> • porównuje obmowę i oszczerstwo; • odnajduje w Piśmie Świętym fragmenty dotyczące przykazań Bożych. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rzetelnie dyskutować na tematy związane z przykazaniem; • porównuje kapitalizm i socjalizm pod kątem warunków społecznych zachęcających do przestrzegania (lub nie) VII i X przykazania 	
Dział V. Wyobraźnia miłosierdzia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie umie wyjaśnić, czym jest miłosierdzie; • nie potrafi wskazać przejawów miłosierdzia; • nie zna uczynków miłosierdzia co do duszy i co do ciała. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby, którymi Bóg okazuje miłosierdzie człowiekowi; • wymienia uczynki miłosierdzia co do duszy i co do ciała; • wymienia sposoby okazywania miłosierdzia potrzebującym; • wyjaśnia, czym jest przebaczenie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • definiuje miłosierdzie jako przymiot i dar Boga; • przedstawia formy kultu Bożego miłosierdzia; • potrafi odmówić Koronkę do miłosierdzia Bożego przy użyciu różańca; • wymienia wydarzenia z życia Jezusa potwierdzające Jego postawę miłosierdzia; • wlicza postaci historyczne zasługujące na miano świadka miłosierdzia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • wyjaśnia, czym się zajmuje organizacja Caritas; • definiuje pojęcia: wyobraźnia miłosierdzia, świadek miłosierdzia; • porównuje miłosierdzie Boże do oceanu; • określa związek pomiędzy przebaczeniem międzyludzkim a przebaczeniem uzyskanym od Boga; • argumentuje, dlaczego poznani święci zasługują na miano świadka miłosierdzia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; • wymienia sposoby zaangażowania się w działalność charytatywną w swoim najbliższym otoczeniu; • ocenia aktualność uczynków miłosierdzia co do duszy i co ciała; • układa modlitwę zawierającą akt przebaczenia krzywdzicielowi; • przedstawia graficznie wybraną wypowiedź papieża na temat miłosierdzia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • dogłębnie analizuje poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą; • wykazuje się dodatkową wiedzą (nie poruszaną na lekcjach), dotyczącą poznanych treści • potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; • rozwiązuje dodatkowe zadania i problemy związane z przyswojonymi treściami.
Dział VI. Kościół wobec problemów świata	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie rozumie idei udzielania pomocy potrzebującym; • nie zna współczesnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest dyspensacja; • wyjaśnia istotę pomocy; • wyjaśnia, że każdy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • wymienia formy prawa moralnego (naturalne, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • podaje przykłady przepisów prawa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; • podejmuje próbę teoretycznego rozwiązania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • dogłębnie analizuje

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	<p>historii Kościoła;</p> <ul style="list-style-type: none"> nie potrafi powiedzieć kiedy żyli papieże: Paweł VI, Jan XXIII, Jan Paweł I, Jan Paweł II, Benedykt XVI; nie zna imienia aktualnego papieża; nie wie, na czym polega świętość; nie umie wymienić imienia żadnego świętego; nie wie, czym są zakony; nie wie, że chrześcijanie na świecie są prześladowani. 	<p>chrześcijanin powołany jest do świętości;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że świętość objawia się w codziennym życiu; wymienia kilka osób wyniesionych na ołtarze; określa ramy czasowe epoki oświecenia; podaje kiedy odbyły się Sobory Watykańskie I i II; wskazuje sposoby troski o Kościół; definiuje powołanie; wyjaśnia, na czym polega życie zakonne; potrafi wymienić i scharakteryzować śluby zakonne; proponuje formy pomocy prześladowanym za wiarę. 	<p>objawione, cywilne i kościelne);</p> <ul style="list-style-type: none"> tłumaczy zależności, jakie powinny zachodzić między prawem Bożym a prawem stanowionym; przyporządkowuje przepisy prawa moralnego do odpowiedniej kategorii; wyjaśnia znaczenie obowiązku pomocy każdemu człowiekowi; wyjaśnia, na czym polega świętość; wyjaśnia pojęcia: proces beatyfikacyjny i proces kanonizacyjny; wymienia i charakteryzuje podstawowe nurty filozofii oświeceniowej; wyjaśnia znaczenie Soborów Watykańskich I i II wymienia imiona papieży od 1963 roku; wymienia zadania, które realizują osoby zakonne; definiuje pojęcie kultury; wymienia zgromadzenia zakonne powstałe w Polsce na przełomie XIX i XX wieku i podaje nazwiska ich założycieli; wyjaśnia, czym jest prześladowanie; wymienia kraje, w których dziś chrześcijanie są prześladowani. 	<p>naturalnego, objawionego, cywilnego, kościelnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym; potrafi uwrażliwić swoich rówieśników na potrzeby drugiego człowieka; swoimi słowami opowiada o drodze świętości wybranych osób wyniesionych na ołtarze; samodzielnie znajduje informacje o wybranych świętych; uzasadnia kult świętych; wymienia przyczyny i skutki rewolucji francuskiej oraz przedstawicieli oświecenia w Polsce i Europie; określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła; wymienia tytuły i główną myśl wybranych dokumentów Soborów Watykańskich; syntetycznie opisuje życiorysy papieży od Pawła VI do Franciszka; wskazuje źródła, z których można poznać lepiej nauczanie papieskie; omawia działalność zakonów i ich rolę w życiu Kościoła; 	<p>konkretnej sytuacji sprzeczności pomiędzy prawem Bożym i prawem ludzkim;</p> <ul style="list-style-type: none"> umie zaplanować pomoc w najbliższym otoczeniu; wykorzystując nauczanie Kościoła argumentuje konieczność udzielania pomocy; opisuje sytuację Kościoła w epoce oświecenia; argumentuje potrzebę troski o poszanowanie godności osoby ludzkiej i podstawowych wartości społecznych w kontekście filozofii oświecenia; potrafi zachęcić innych do poznawania Kościoła; wymienia najważniejsze posoborowe dokumenty papieskie; wyjaśnia, jak kontekst życiowy, sytuacja aktualna w świecie i dotychczasowe nauczanie wpływają na tworzenie dokumentów papieskich; pisze tekst, w którym przedstawia główne zagadnienia posoborowego nauczania papieskiego; wymienia nazwiska wybranych pisarzy katolickich z XIX i XX wieku i podaje tytuły ich najważniejszych dzieł; przybliża działalność Caritas od chwili jej powstania do czasów współczesnych; 	<p>poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą;</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje się dodatkową wiedzą (nie poruszaną na lekcjach), dotyczącą poznanych treści potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; <p>rozwiązuje dodatkowe zadania i problemy związane z przyswojonymi treściami.</p>

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
				<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze fakty z dziejów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; wskazuje filozofów chrześcijańskich XX wieku; prezentuje nurty rozwijające się na gruncie filozofii chrześcijańskiej w XX wieku; wylicza i omawia przyczyny prześladowań chrześcijan; wymienia znanych mu polskich męczenników za wiarę; samodzielnie opracowuje treść odezwy w obronie prześladowanych chrześcijan. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność zakonów powstających w Polsce na przełomie XIX i XX wieku; na podstawie posiadanej wiedzy i informacji zamieszczonych w podręczniku charakteryzuje sytuację katolików na ziemiach polskich w okresie zaborów, w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu; wyjaśnia, jaką rolę w dziejach narodu i państwa odgrywają twórcy kultury. 	
Dział VII. „Wielbi dusza moja Pana” [Łk 1,48]	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie rozumie, że Jezus jest Bogiem i człowiekiem; nie zna historii życia Jezusa; nie zna nauczania Jezusa; nie rozumie sensu męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa; nie wie, czym jest pobożność ludowa i nie potrafi odróżnić jej przejawów od liturgii Kościoła; nie potrafi wyjaśnić, dlaczego katolicy oddają cześć Maryi i jej wizerunkom; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia imiona znanych proroków Starego Testamentu zapowiadających przyjście Jezusa na świat; wyjaśnia pojęcie: życie ukryte Jezusa; wyjaśnia, w czym tkwi istota świąt Bożego Narodzenia; wymienia wydarzenia Wielkiego Tygodnia, omawiając przebieg męki i śmierci Jezusa; wyjaśnia, że odkupieńcza śmierć Chrystusa jest 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; wymienia argumenty za człowieczeństwem i bóstwem Jezusa; wymienia i opisuje znane mu fakty związane z okresem życia ukrytego Jezusa; wymienia tradycje i zwyczaje związane ze świętowaniem Bożego Narodzenia; wyjaśnia podstawowe przesłanie nauki Jezusa; wymienia formy i sposoby nauczania Jezusa; podaje przykłady znanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; wymienia źródła historyczne świadczące o istnieniu Jezusa; wyjaśnia, w jaki sposób Jezus jest jednocześnie Bogiem i człowiekiem; interpretuje treść wybranych prorocत्व mesjańskich Starego Testamentu; przedstawia społeczny, kulturowy i religijny kontekst publicznej działalności Chrystusa; wyjaśnia, komu nie podobało się nauczanie Jezusa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; odgrywa rolę świadka życia Jezusa; samodzielnie formułuje argumenty przekonujące do troski o religijny wymiar świętowania Bożego Narodzenia; wyjaśnia, dlaczego Jezus nauczał w przypowieściach; interpretuje wybrane przypowieści Jezusa; analizuje obrazy o tematyce religijnej; dokonuje egzystencjalnej analizy wybranych fragmentów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; dogłębnie analizuje poznane treści i wiąże je z wcześniejszą wiedzą; wyказuje się dodatkową wiedzą (nie poruszaną na lekcjach), dotyczącą poznanych treści potrafi w sposób twórczy przekazać swoją wiedzę innym osobom; rozwiązuje dodatkowe zadania i

	Niedostateczny	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	<ul style="list-style-type: none"> nie rozumie sensu modlitwy; nie wie, co to jest świadectwo; 	<p>odповідzią Boga na grzech człowieka;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie krzyża noszonego na szyi, wieszanego w domach i miejscach publicznych; wyjaśnia pojęcia: sanktuarium, pielgrzymka, kapliczka, nabożeństwo, litania, relikwie, jasełka, dożynki; argumentuje, dlaczego chrześcijanie mogą nazywać Maryję swoją Matką; wyjaśnia, na czym polega adoracja; uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa. 	<p>mu przypowieści Jezusa;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia formy pobożności ludowej; wymienia praktyki i nabożeństwa, które zrodziły się z pobożności ludowej; wymienia znane mu nabożeństwa ku czci Matki Bożej; wymienia obchodzone w Polsce święta i uroczystości maryjne; opowiada dzieje obrazu Matki Bożej Częstochowskiej i historię sanktuarium w Gietrzwałdzie omawia rytm modlitwy w roku liturgicznym, tygodniu i dniu chrześcijanina; wyjaśnia, czym modlitwa uwielbienia różni się od pozostałych rodzajów modlitwy; wyjaśnia, na czym polega świadectwo życia chrześcijańskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istotę i skutki grzechu pierworodnego, szczególnie w relacji do Pana Boga; wyjaśnia, że pobożność wiernych i religijność ludowa są drogą przekazu tradycji; omawia sposoby obecności Maryi w pobożności ludowej i polskiej tradycji katolickiej; wymienia sanktuaria maryjne na terenie swojej diecezji; bezbłędnie recytuje z pamięci modlitwę Anioł Pański; opisuje historię wybranych nabożeństw i obchodzonych w Polsce świąt ku czci Matki Bożej układa modlitwę uwielbienia; oblicza i interpretuje ilość czasu, który poświęca na modlitwę; wymienia owoce Ducha Świętego. 	<p>Pisma Świętego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wartość i zagrożenia płynące z pobożności ludowej; argumentuje, dlaczego konieczny jest prymat liturgii i sakramentów nad pobożnością ludową; proponuje sposoby pielęgnowania pobożności maryjnej wśród młodzieży; wymienia i opisuje wybrane rodzaje duchowości chrześcijańskiej; wymienia etapy ewangelizacji i charakteryzuje każdy z nich; omawia treść pkt 21 i 22 <i>Evangelii nuntiandi</i> Pawła VI; przedstawia związek pomiędzy świadectwem życia chrześcijańskiego a głoszeniem Ewangelii; wyjaśnia związek między owocami Ducha Świętego a świadectwem życia. 	<p>problemy związane z przyswojonymi treściami.</p>